

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Hic super custodiam meam sto, & super munitionem consisto, uideoque & contemplor, quid dicatur mihi, & quid respondeam increpanti me.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit, ut adeo non saturatur, imò potius amplectur nummis auaritia. Eiusdem conditionis sunt, quæcunq; delitæ mortalium scelerate delitæ. Quo quisquam maiore honore præditus est, eo maioribus ornatum secipit. Quo pluribus quisquam terris populisq; dominatur, hoc ad dilatandos regni sui fines cupidior est.

De Alexandro Magno Græci Historici ita memorie prodiderunt, Quod dominandi eius libido, non satiatur uno dumtaxat mundo. Eadem ratione & Habacuc irrestinguibilis habendi sitis regem Babyloniorum arguit. Nempe quod suo non contentus sit, sed etiam si fors eius pinguis sit, adhuc tamen rete suam sine contaxione expandat, ut regni sui fines augustiores reddat. Atq; hoc ipsum, homines interficere uocat. Nam & terras & populos consequi, secus fieri non potest, quam cæde hominum. Id uero latrocinantia auaritia parum curæ est, modo ditescat & impinguetur. Hoc loci uides ipse, ut retis nomine, potestas eius accipienda sit, qua homines cum trucidat, tum bonorum sibi spoliatur.

CAPVT SECVNDVM.

Hic super custodiam meam
sto, & super munitionem
consisto, uideoque & cons

templor

ANNOTATIONES.

templor, quid dicatur mihi, & quid respondeam increpanti me.

Appetit hic, & iustum exordium sumit id, de quo supra dixi. nempe, Quod non pro sua solū persona, in agone fidei, aduersus Babyloniorum fortunam, Propheta constiterit, uerum contra populi sui, cui uerbum nunciat; incredulitatem illi etiam decertandum est, ut eos consoletur & confortet. Quare prius quā aduersus Babylonios uaticinetur, uenturaq; ipsis mala prædicet, infidelis eius populus accusandus est, ut in sua sibi concione auscultantem eum detineat. Ut si nunc minister uerbi, de imminente, siue presenti malo uerba faceret, & populus desperare & cursitare inciperet, quasi nihil spei reliquum foret: illum profecto animatum esse oportebit, ut officium suum commendet, Ecclesiam admoncat, ut perseuerantes ad usque finem, rei tandem euentum accipiant, & quo modo Deus tantum uindicaturus mali sit, eos que erepturus. Itidem hic Habacuco agendum est, eorum causa, qui Babylonicam tyrannidem, cuius mentionem fecerat, suo uite cursu experiri cogerentur, ne desponderent animū, quasi omnis sit spes abolita. Erat enim diuinitus promissum populo, uenturum olim Christum, regnumq; magnificentissimum.

E 3 Hieroso

Hierosolymis inchoaturum. de hoc quidem persuasi erant, ut & idem obseruarent. Hinc ea opinione ducebantur, ut Hierosolyma uel præ uniuerso mundo perduratura, seq; in ea terra mansuros perpetuo crederent. ut adeo uaticinio Habacuci, de Babylónico aduentu fidem non possent facere. Vbi uero aduentarent, & re ipsa prophetiam experiebantur, nimium tum faciebant fidem, usque adeo, ut futurum Christi regnum in dubium uocarent, quom non adueniret Hierusalem in suo uigore persistente, ipsisq; in ea adhuc terra degentibus. Videor mihi uidere, hæc, horum que similia conuitia per ora uoluisse omnium. Quo se nunc propriucre propheta illi, qui Christum nobis futurum predicabant? quàm egregie nobis imposuerunt? Age credat. qui uolet, uenturum ipsum. Ecqui ueniret? Hierosolymæ in cinerem redactæ sunt, nos in alienam terram abducti sumus. Apage cum istis in uniuersum Prophetis. nihil planè nisi spermologi estis, & terras & indigenas fallentes.

Eiusmodi Rationis indoles est, ubi alia uia, quàm ipsa præ se tulerat, uerbum suum adimpleat Deus. Perpetuo nanque Deo, modum, tempus, uiam definire cogitat, quibus promissa sua exhibeat, aut nolit ei porrò adhibere fidem. Iam Deus non potest secus, quàm ut uerbum suum mirandum in modum, longèque aliter ac nos cogitamus, compleat. Hinc usuuenit. ut nullo unquam tempore fides Deo fiat. Si mi-

natur,

ANNOTATIONES.

natur, secundæ res nos impediunt, & abscondio futuri mali, ne minis eius credamus. Si gratiam promittit, præsens nos arcet infortunium, & quod futuram gratiam nondum persensimus, facit ne promissis eius credamus. Ibi primum exurgit uatibus, ut maximo labore erga desperandum, & incredulum populum occupentur. Quo pacto enim promissum CHRISTI regnum stultius & mirabilius auspiciari potuit Deus, quam quod Hierosolymam, ubi uigere debebat, uastari sineret per impios persecutores? Et, quod populum suum peculiarem ab hostibus eius captiuum abduci permetteret. Quomodo credere poterant, Hierosolymam in cinerem redactam, & iuxta tamen amplissimum regnum fore? Rationem hic mergi & desperare opus esset. Qui non desperat, illum supra omnem sensum, tum rationem, in solo uerbo Dei uirari & herere operæpretium est, ut nouam conspiciat Hierosolymam, quæ tum nusquam tamen appareat, ut quæ prorsus inuisibilem Hierosolymam, certam habeat, ueluti ob oculos positam, quom tamen uisibilis, in fauillam ante conspectum eius redacta iacebat. Cuius rei aptissimum exemplum est cernere Hieremie trigesimo secundo capite. ubi Propheta impendio obstupescit, Qua nam uia coram Deo fieri possit, ut Hierosolyma simul uastata esset, & iuxta repararetur tamen,

ut in ea, emptiones & negotiationes sint. Recita idem Caput, huc enim, uti uerum scholion, apposite quadrat.

Habacuc nanq; idem hic facit, ut uastationem nunciet, & rursus promittat. Omnes de Christo prophetias, adimpletas oportet, aduersus & supra omnem sensum & Rationem. Ideo nunc ait, Hic super custodiam meam consisto, superq; munitionem figo gradum. Militis personam gerit, qui defendendi sui gratia in speculam concedit. Ad quem uero attinent huiusmodi expectatio & uigilia? Aduersus quem pugnat? Aduersus incredulitatem & impatientiam populi. Ac si dicat, Murmuratis, iniquo animo fertis, multos alios item incredulos constituitis, ut neq; mihi nec ulli Prophetarum credant, sed desperent de promisso Christo. Esto, Propterea ego non desistam, sed me instrua, & armabo in uos, eoq; magis predicabo, si uel aliqui in fide seruari possint. Itaq; sto, ueluti qui in munita specula, & custodia consistit & pugnat. Sic & ego excubias cano, & fortiter et acriter pro infirmis in fide dimico, aduersum uos incredulos & desperatos, Et ita sto, ut uos me prosternere non possitis, Consisto enim super munitionem. id est, uerbum dei a mea parte stat, quo confido, & cui credo, unde et loquor & alijs predicor. Talia (ut dixi) summe necessaria sunt, si quando populus animo exciderit, ut tum Propheta firmus in uerbo suo consistat, nec cedat, nec uacillet, neq; infortunij,

ANNOTATIONES.

fortunij, nec incredulitatis, nec murmurationis, nec blasphemiarum in populo, nomine. Vbi enim ille nuda uerit & ceserit, qui uerbi & consolationis dux et adseruator esse debeat, tum actum est, uexillum succumbit, & uigil interemptus est. Sin constiterit, aliqui tamen permanent adherentes, qui obseruant illum.

Contemplor, inquit, quid mihi dicatur, & quid respondeam ei qui me increpat. Hoc est, expecto, quomodo imminentibus mihi ab incredulis & blasphemis, insultibus responsurus sim, qui & peruertunt & deterrent infirmos, meq; unà cum omnibus Prophetis arguunt, ueluti mendaces, uerbo dei alium habere successum quam ipsi apud sese decreuerant in animo. Nisi enim responderem illis, ac in eos predicarem, ceterum tacitus eorum probra perferrem, uniuersum populum tandem à uerbo dei scuocarent, ut nemo deinceps futurum Christi regnum prestolaretur, sed omnes de eo desperarent. Quare officium meum non indiligenter administro, custodiamq; quemcunque potuero. Atq; hic uides, ut omnium Prophetarum labor & summa cura in hoc steterit, ut populum in fide uenturi Christi retineret, quæ et uerbo in Christu fixerunt, ut æque in ipsum crederent, atque nos in eo heremus, & in eum credimus. Qua de re neque uates ille uituperationem & blasphemiam perfert, quom tamen æquo animo ignominiam & calumniam pro Christo ferre debeamus. Quantum enim ad nostram personam attinet, perpeti
E 5 debemus.

debemus. At ubi doctrinam concernit, eam defensam satis & excusatam esse, conemur, & que ac Christus Ioannis octauo, ante pontificem Hannam fecit. Nam qui doctrinam & uerbum in blasphemia & uituperatione succumbere sinit, quom tamen id prohibere possit, is opē fert, ut infirmi ad incredulitatem precipitentur. Quam ob causam incessanter excubie sūt agenda, semper docendū, admonendum, corripiendū, prædicandum, urgendū, ut electi conseruetur. Qui uero non credunt, nisi fiant, post alteram & tertiam admonitionem, iuxta Pauli doctrinam Tit. 3.

Particula illa (quid dicatur mihi) fortassis ita intelligi posset. Contemplabor, quid mihi dominus dicturus sit, quom in Hebræo sonet, quid in me dicetur, ut hæc portio, de uerbo Dei, altera subinde sequens de Calumniatorum uerbo intelligenda esset. Atqui arbitror, utramq; de calumniatoribus intelligendam, qui in Habacuc loquuntur & uituperant, hoc est, in ipsum & doctrinā eius loquuntur arguuntq; mendacij. Quæ ad dum & Zach. 3. proditum est memoriæ. Dominus increpet in te Satan, hoc est, Dominus tibi obijcere se uoluit, institutum tuum incidere, teq; cohibere. Quom enim Habacuc excubias agat, super speculam & munitionem constitutus, iam ante uerbum dei habet, super quod stet, & quom circūspiciat & contempletur, quid illi obijciatur, facile obseruatur, huiusmodi uisum & respectum in homines ordinatū esse, qui illi sese calumnijs

ANNOTATIONES.

inimicis opponunt. Ac ideo consistat ac respiciat, ut infirmos consoletur & retineat aduersus opponentium sese calumnias. Ergo & Verbum dei sequitur, quod tum infirmis, tum Calumniatoribus proponat, dum inquit.

Dominus autem respondit mihi & dixit. Scribe uisionem hanc, & depinge graphice in tabulam, ut legere queat quisquis præcurrit.

Dei nomen induci, ad terrendum uituperatores suos, & ad confortandum infirmos, ut quod non ipse, cæterum Deus dicat & præcipiat fieri. Quo loco obseruandum est, quom diuinis rebus, usq; mirabilem adeo successum uideamus, oportere hominem, proorsus omni intellectu & ratione missis factis, uno nudoq; uerbo Dei adherere, alioqui quicquid orsus fuerit Deus, illi nugæ & stultia uidentur. 1. Corinth. 2. Porro & externum pariter symbolū uerbo solet addere deus, quæ admodum literæ sigillo obsignari solent, quo literis fides fit & confirmatur. Sic ieremias ligneam ceruicibus suis circumductam, cathenam gerebat, iuxta uerbū dum omnium terrarum captiuitatem nunciaret, à Rege Babylonico Israeli obuenturam. Ierem. 28. Isaiæ præterea nudo incedendum erat, dum Aegypti dcprædationem prædicaret. Rursum Ieremiam ab amicis suis agrum comparare oportuit ad uerbum, quo reedificandam